

Slováci o žalobe za smrť Krista

Už sme vás informovali o žalobe, ktorú doručil na Európsky súdny dvor istý advokát z Kene. Chce otvoriť prípad ukrižovania Ježiša Nazaretského a požaduje exemplárny trest pre Izrael a Taliansko, ktoré bolo vtedy súčasťou Rímskej ríše. Hrdinská bitka za očistenie mena Ježiša Krista ale vo svete vyvolala prinajmenšom rozpaky.“

Dola Indidis, žalobca: „Je možnou povinnosťou vrátiť dôstojnosť Ježišovi, ktorého selektívne a maličerné stíhanie bolo porušením ľudských práv a zneužitím úradných právomocí.“

Dana Strculová, redaktorka: „To je síce šľachetné, ale hovoríme naozaj o ľudských právach a akomsi zneužívaní moci na začiatku nášho letopočtu?“

Lucia Kurilovská, expertka na trestné právo: „Prvé také zmienky a určité zakotvenie základných ľudských práv a slobôd možno vidieť v Magne charte libertatum v roku 1215.“

Dana Strculová, redaktorka: „Vládca bol zákon a ľudský život vtedy nemal žiadnu hodnotu, ani život Ježiša Krista. Nech by bola žaloba napísaná akokoľvek, právnici už dnes hovoria o vopred prehratom spore. Jediným dôkazom v rukách žalobcu je biblia, a tá sama vylučuje akékoľvek úmyselné zabitie.“

Lucia Kurilovská, expertka na trestné právo: „Z hľadiska trestného práva je to na základe všetkých

tých historických a biblických faktov a skutočností veľmi zvláštne a naozaj problematické definovať vôbec ako vraždu.“

Dana Strculová, redaktorka: „Ježiš bol zatknutý a obvinený z veľmi vážneho trestného činu podnecovania vzbury a urážky cisára. Tak sa podľa vtedy platného práva nazývalo šírenie kresťanstva medzi ľuďmi a podľa vtedy platného práva bol aj uväznený a odsúdený na smrť.“

Lucia Kurilovská, expertka na trestné právo: „Asi naozaj nie je celkom podstatné, aby sa tieto veci obnovovali a skúmali.“

Maja Pavlíková, redaktorka: „Veriaci sú pobúrení a myslia si, že ide alebo o hlúpy žart, alebo o zlý marketingový ťah, aby sa niekto zviditeľnil.“

Anketa

Opýtaná 1: „To je čo za blbosť?“

Opýtaná 2: „Akože vôbec nevieme sformulovať odpoveď na to.“

Opýtaný 3: „To čo ho popadlo?“

Opýtaná 4: „Asi si o tom ani nič nemyslím.“

Dana Strculová, redaktorka: „Žalobu navyše postavil na biblii, ktorú tým úplne pošliapal.“

Vasil' Kindja, farár: „Ježiš Kristus zomrel jednoznačne preto, aby vykúpil celý svet a všetkých ľudí všetkých čias, až kým sa nezačnú dejiny.“ **TV JOJ, 11.8.2013**

V Ľutine tisíce pútnikov

Tisíce pútnikov zavítalo počas víkendu na archieparchiálnu odpustkovú slávnosť sviatku Zosnutia Presvätej Bohorodičky do Ľutiny v okrese Sabinov. Slávnostným kazateľom bol kardinál Jozef Tomko, emeritný prefekt Kongregácie pre evanjelizáciu národov. **(tasr), Plus jeden deň 19/08/2013**

Nevyužité prístroje pre hospic

NITRA – Miestny hospic môže oddnes využívať nové zdravotnícke prístroje. Mesto požičalo Diecéznej charite Nitra osem prístrojov v hodnote takmer 44-tisíc eur. Pôvodne ich kúpilo pre Zariadenie pre seniorov Zobor, to ich však nevedelo využiť. **Plus jeden deň, 14.8.2013**

Audiencia u pápeža

RÍM - Súčasná hlava katolíckej cirkvi pápež František nezavíta zajtra na Olympijský štadión v Ríme, kde odohrajú futbalisti Talianska a Argentíny medzištátny zápas venovaný práve rodákovi z juhoamerickej krajiny. Pápež prijme dnes oba tímy na súkromnej audiencii. **Nový čas, 13.8.2013**

Zbliženie moslimov a kresťanov

Pápež František láme ľady medzi dvomi najväčšími svetovými náboženstvami. Dnes vyzval moslimov a kresťanov, aby sa navzájom zbližili a rešpektovali. Urobil tak vo svojom tradičnom príhovore k veriacim pri príležitosti konca ramadánu. Zároveň pozdravil vyznávačov islamu a označil ich za svojich bratov. Dnešné slová sú už druhým vrúcnyim posolstvom k moslimskej komunite. Pred týždňom vyzval na vyhýbanie sa nespravodlivej kritike medzi islamom a kresťanstvom. **TV JOJ, 11.8.2013**

Benediktovi XVI. odstúpiť poradil Boh

Nečakaná februárová rezignácia pápeža Benedikta XVI. bola dôsledkom podnetu od Boha. Povedal to návštevníkovi Vatikánu pri jednom z výnimočných stretnutí, keďže Benedikt sa na verejnosti neobjavuje a s ľuďmi sa stretáva iba zriedkavo. Emeritný pápež hovoril o „mystickom zážitku“, počas ktorého dostal božské posolstvo a pocítil „absolútnu túžbu“ byť s Bohom v súkromí. Podľa jeho slov túto Božiu vôľu dokumentuje aj charizma, akou sa prezentuje jeho nástupca pápež František. **(sita) Plus jeden deň 22/08/2013**

Futbalisti na audiencii

Pápež František privítal na súkromnej audiencii futbalistov Talianska a Argentíny. Záujem z radov hráčov aj trénerov bol veľký. Do Vatikánu prišli výpravy na 8 autobusoch.

Argentínski reprezentanti prišli do Vatikánu s prekvapením. Rodákovi z Buenos Aires priniesli strieborný podnos a podpísaný dres s pápežovým menom. Na súkromnej audiencii v Apoštolskom paláci sa zúčastnili dve stovky ľudí. Pápež František im pripomenul, že šport je dar od boha. Varoval ich pred rasizmom a diskrimináciou na štadiónoch.

Pápež František: „Vy milí hráči ste veľmi populárni. Ľudia vás nasledujú, a to aj mimo ihriska. Je to sociálna zodpovednosť. Dovoľte mi, aby som to vysvetlil. Počas zápasu keď ste na ihrisku nájdete krásu, štedrosť a kamarátstvo. Ak v hre jedno z toho chýba, stráca silu.“

Lucia Farkasová, moderátorka TA3: „Taliani oslovili Argentínčanov, aby si zahrli priateľský zápas na počesť Svätého otca už na jar, krátko po jeho zvolení. Bývalý argentínsky kardinál je známym futbalovým fanúšikom a čestným členom klubu San Lorenzo. Na priateľskom zápase sa však ako divák nezúčastní.“

Pápež František: „Bolo by pre mňa ťažké fandit' iba jednému tímu, ale našťastie je to priateľský zápas.“

Lucia Farkasová, moderátorka TA3: „Iniciátorom priateľského zápasu bol tréner talianskej futbalovej reprezentácie. Stretnutie s pápežom Františkom pred prípravným zápasom považuje za dôležitejšie ako samotný duel na olympijskom štadióne v Ríme.

Dominika Bahledová
TA3, 13.8.2013

Nevie, komu fandit'

RÍM - Pápež František prijal včera na súkromnej audiencii vo Vatikáne futbalové reprezentácie Talianska a Argentíny, ktoré zohrajú dnes prípravný duel na Olympijskom štadióne v Ríme. „Úprimne povedané, bude pre mňa ťažké fandit' len jednému z tímov,“ povedal pápež, ktorý sa narodil v Argentíne do rodiny talianskych prisťahovalcov.

Nový čas, 14.8.2013

Futbalový boh u pápeža

Lionel Messi sa zúčastnil na audiencii u Františka

Odkedy nastúpil pápež František (76) na čelo katolíckej cirkvi, stihol už vo Vatikáne prijať mnoho významných hostí. Ako by to však bolo, ak by sa veľký futbalový fanúšik nestretol s momentálne najlepším hráčom planéty Lionelom Messim (26)?

Reprezentačné výbery Európy majú zajtra na programe priateľské stretnutia. Taliani si zmerajú sily s hráčmi Argentíny na čele s Lionelom Messim. Zápas na Olympijskom

štadióne v Ríme bude venovaný pápežovi Františkovi, ktorý je rodákom práve z Argentíny. Ten obe mužstvá pozval na audienciu do Apoštolského paláca. „Nezabúdajte, že ste pre ostatných vzormi – v dobrom aj zlom,“ pripomenul hráčom. Tiež si povzdychol, že sa stal zo športu taký veľký biznis.

FRANTIŠEK: Privítal futbalistov Talianska a Argentíny. Vľavo kapitán domácich Gigi Buffon, vpravo pápežov rodák Lionel Messi.

(tt), Plus jeden deň, 14.8.2013

Želá si férový súboj

Pápež František včera na audiencii prijal reprezentantov Talianska a Argentíny

Pápež František prijal v utorok na súkromnej audiencii vo Vatikáne reprezentantov Talianska a Argentíny. Oba tímy dnes zohrajú prípravný medzištátny duel na Olympijskom štadióne v Ríme, zápas je venovaný práve pápežovi.

Podľa vyhlásenia riaditeľa Tlačovej kancelárie Svätej stolice Federica Lombardiho však hlava katolíckej cirkvi nebude osobne prítomná na tomto zápase. Pápež František zrejme bude stretnutie sledovať prostredníctvom televízie. „Úprimne povedané, bude pre mňa ťažké fandit' len jednému z tímov,“ povedal pápež, ktorý sa narodil v Argentíne do rodiny talianskych prisťahovalcov. Zdôraznil, že si želá, aby súboj oboch mužstiev bol férový. „Našťastie to bude prípravný zápas a dúfame, že to tak aj zostane,“ dodal pápež, ktorý je registrovaným členom klubu San Lorenzo de Almagro z Buenos Aires. „Máte veľkú sociálnu zodpovednosť. Keďže ste populárni a slávni, pre ľudí ste vzorom na ihrisku i mimo neho. Hoci ste profesionáli, zostaňte ľudskí v športo-

vom zápole i v živote,“ apeloval pápež na hráčov. Vo vatikánskej Klementínskej sále došlo k stretnutiu dvoch argentínskych veľikánov, prvého juhoamerického držiteľa pontifikátu a futbalového virtuóza Lionela Messiho. Ten však dnes nenastúpi, vráti sa do Barcelony, kde bude pokračovať v zotavovaní svalového zranenia ľavej nohy. Prítomní boli aj obaja prezidenti futbalových federácií – Talian Giancarlo Abete i Argentínčan Julio Grondona. Tréner talianskej reprezentácie Cesare Prandelli, ktorý dokonca Františka pozval na zápas, už predtým vyhlásil, že utorkové stretnutie s pápežom Františkom považuje za dôležitejšie ako samotný duel na Olympijskom štadióne v Ríme. Kormidelník vyjadril nesúhlas s vyhlásením reprezentačného útočníka Maria Balotelliho, pre ktorého je prioritou meranie síl na trávniku. „Futbal hráme každý deň, týždeň čo týždeň. S pápežom sa stretnete možno raz za život, budú to úplne nové pocity,“ vyhlásil Prandelli. „Ak Mario povedal, že zápas je dôležitejší ako audiencia u pápeža Františka, nesúhlasím s ním,“ dodal 55-ročný kouč.

(mar, tasr), Šport, 14.8.2013

Pápež telefonoval mladíkovi

Som pápež František a môžeš mi tykať. Pontifik s týmito slovami zatelefonoval 19-ročnému študentovi, ktorý mu predtým napísal list. Spolu sa niekoľko minút uvoľnene rozprávali a žartovali. Vysokoškôľák z Padovy nie je prvým veriacim, ktorému spontánny pápež zatelefonoval. TA3, 22/08/2013

Bezáka živia blízki a rodina

Bývalý trnavský arcibiskup je dobrovoľne nezamestnaný

Arcibiskup Róbert Bezák ostal bez práce a príjmu! Po odchode z banskobystrickej Radvane, kde pôsobil ako pomocný duchovný, zostal dobrovoľne nezamestnaný. Prehodnotil aj svoj odchod zo Slovenska. Kým sa neočistí od podozrení, do zahraničia neodíde.

Po odvolaní z funkcie trnavského arcibiskupa sa stal Róbert Bezák na rok pomocným duchovným v Radvani. Na tomto poste však 31. júla takisto skončil. Mnohí sa pýtali, ako a najmä z čoho bude Bezák žiť, keďže žiadny príjem nemá. Neprihlásil sa ani na úrade práce.

Býva v Bratislave

Bez financií bývalý arcibiskup však nemôže ostať. „Bežné životné potreby treba zaplatiť. Naďalej ostáva v malom byte v Bratislave, existenčné problémy mu pomáha prekonať rodina a blízki kamaráti,“ prezradil Bezákov priateľ, ktorý si

neželá byť menovaný. Konferencia biskupov Slovenska mu ponúkla finančnú podporu, ktorú však odmietol. „Bolo mi to ponúknuté tak, že som si istý, že to, čo by som si vypýtal, by mi dali. Ja však odškodné nemienim prijať,“ tvrdí Róbert Bezák. Ponuka od Konferencie biskupov Slovenska však trvá. „V spolupráci s Trnavskou arcidiecézou ho chceme ako emeritného arcibiskupa materiálne zabezpečiť,“ tvrdí hovorca konferencie Jozef Kováčik.

Chce očistiť svoje meno

Róbert Bezák prehodnotil i svoje nedávne radikálne rozhodnutie odísť na jeseň zo Slovenska. Najprv chce vraj očistiť svoje meno tu doma. „Až potom prijme ponuku na pôsobenie v kláštore redemptoristov pri talianskej Verone,“ dodal Bezákov blízky priateľ.

JOZEF VOJČINIÁK

Plus jeden deň, 16.8.2013

Dozvieme sa pravdu o Bezákovi?!

Sympatizanti Róberta Bezáka sú v napätí! O dva týždne slávnostne uvedú do úradu už vymenovaného arcibiskupa Jána Oroscha. Slávnosť povedie bratislavský arcibiskup a metropolita Slovenska Stanislav Zvolenský s apoštolským nunciom na Slovensku Mariom Giordanom. Veriaci očakávajú, že sa vyjadrí aj ku kauze emeritného arcibiskupa Róberta Bezáka.

Metropolita Zvolenský má podľa nemenovaného farára Trnavskej

arcidiecézy na slávnosti povedať, aký bude osud Bezáka. Mal by sa k nemu vyjadriť aj apoštolský nuncius Giordana. „Na slávnostnej omši bude viac ako 500 ľudí. Giordana aj Zvolenský chystajú strohé vyjadrenie,“ povedal farár. Dodal, že kauza Bezák sa tým skončí. Podľa neho emeritný arcibiskup už na Slovensku nebude môcť slúžiť omše. O stanovisko sme požiadali Giordana aj Zvolenského, ani jeden sa nevyjadril. **Nový čas, 14.8.2013**

Vykopávky pri Štrbe

ŠTRBA - Pri obci Štrba obnovila Slovenská akadémia vied archeologický výskum záhadnej obce Šoldrov. Vykopávky sa tu začali už v polovici 50. rokov minulého storočia, ale po krátkej dobe ich ukončili bez podrobných záznamov. O tomto osídlení nie sú žiadne historické záznamy, len legendy, ktoré sa tu dodnes trajújú. Doteraz sa tu našlo mnoho mincí,

hrobov a pozostatok kostola. Obec tu bola už v 13. storočí a zrejme poslední obyvatelia boli bratrci. Bolo to veľké osídlenie s rozlohou 5 hektárov s domami usporiadanými do pravidelných útvarov, dnes by sme ich nazvali ulice. Až ďalší podrobný prieskum ukáže bližšie podrobnosti o histórii tejto záhadnej lokality. **(kz, lud, nov)**

Nový Čas 23/08/2013

Čo bude s cintorínom?

V meste Turzovka je starý cintorín, kde sa už štyridsať rokov nepochováva. Pohľad naň je priam odstrašujúci a určite sa nedá hovoriť o dôstojnom pietnom mieste.

Problém je v tom, že mesto sa nevie dohodnúť s cirkvou, čo bude ďalej s týmto cintorínom.

Tak sa na to pozrite. Zničené hroby, pováľané pomníky, kopa smetí. Ľudia si tadiaľto vyšliapali cestičku, urobili si svoju skratku z mesta do obchodného domu. Cintorín to možno nazvať asi len preto, lebo na náhrobných kameňoch nájdete mená zosnulých.

Anketa

Opýtaná 1: „No tak je to taký nedobry pocit, nedobry dojem z toho.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Mesto sa k tomuto problému na kameru vyjadriť nechce. Podľa magistrátu tu pozostalí navštevujú hroby svojich blízkych minimálne. Mesto chcelo odstrániť náhrobné kamene a vyčistiť plochu, s tým, že by tu zachovalo spomienku na ľudí, ktorí sú tu pochovaní. Na pietnom mieste by bol kríž s ich menami. Vznikol by tu cintorínsky park. Mnohí obyvatelia podporujú tento návrh.“

Anketa

Opýtaná 2: „Lepšie by bolo, keby to bol ten park.“

Opýtaná 3: „A toto, to nemá úroveň.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Predstavitelia cirkvi však s touto myšlienkou nesúhlasia. Tvrdia, že existuje skupina ľudí, ktorí tu majú pochovaných príbuzných, a predstava parku sa im nepáči. Tamojšia farská rada rozhodla, ako bude ďalej postupovať.“

Zdeno Pupík, hovorca Žilinskej diecézy: „Vznikli dve skupiny. Jedna skupina trikrát za rok tento priestor upravuje a jedna skupina zháňa finančné prostriedky na pokračovanie oplotenia a ďalšieho skrášľovania tohto pozemku.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Doteraz nezískali peniaze na to, aby vyriešili tento stav. Nevedno, kedy a či sa im to vôbec podarí, dokedy to bude cintorín, o ktorom sa nedá hovoriť ako o dôstojnom mieste pre posledný odpočinok.“

TV JOJ, 13.8.2013

Do kaplnky s kostnicou ľudí nepustia

V centre stála najstaršia sakrálna stavba v Bratislave. Turistom ju neukazujú, zatvorili ju za sklo

Kaplnka sv. Jakuba s kostnicou je okrem dvoch dní v roku zatvorená. Roky čaká na dokončenie výskumu. V najbližšom čase ju neprístupnia.

BRATISLAVA. Stála tam najstaršia sakrálna stavba v Bratislave a potom gotická Kaplnka sv. Jakuba. Počas letnej sezóny, ako aj po zvyšok roka je však miesto pred bratislavskou Starou tržnicou pre turistov neprístupné. Kaplnku sv. Jakuba s kostnicou na Námestí SNP otvárajú pre verejnosť len v apríli. V rámci podujatia Bratislava pre všetkých ju sprístupnia na dva víkendové dni, vždy približne na štyri hodiny. Naraz sa do jej priestorov zmestí desať až dvanásť ľudí. V apríli tohto roka si podľa agentúry TASR počas jedného dňa kaplnku prezrelo približne 500 ľudí.

Veľa nezisteného

To, že vnútri je niečo zaujímavé, pripomína v letných dňoch informačný panel a popisky na presklených stenách konštrukcie podobnej skleníku. Provizórny prístrešok mal chrániť odkryté základy kaplnky počas jej výskumu pred dvadsiatich rokov, no stojí tam dodnes. Kaplnku odkryli v rámci archeologického výskumu, ktorý pod vedením archeológa Branislava Lesáka robil Mestský ústav ochrany pamiatok (MÚOP) v rokoch 1994 až 1996. „Na mieste Kaplnky sv. Jakuba boli identifikované štyri stavby – predrománska rotunda, románsky karnier a dve stavebné etapy gotického karnera,“ píše v archeologických záznamoch Lesák. Karnier aj ossarium sú názvy pre kostnicu. Z chodníka je cez zasklený prístrešok vidno práve gotickú fázu kaplnky. Odkrytá je časť kostnice kruhového pôdorysu. „Niekoľko sú kosti ešte zachované tak, ako boli poukladané od stredoveku, od 11. do 18. storočia,“ vysvetľovala v apríli počas sprístupnenia kaplnky archeologička Petra Šimončíčová-Koóšová. Výskum z deväťdesiatich rokov z finančných dôvodov neukončili.

Najprv bezpečný vstup

„Dostali sme sa len po násypoch z 15. storočia, ešte stále sa tam nachádzajú neodkryté časti,“ hovorí riaditeľ MÚOP Ivo Štassel. „Treba pôdu odkrývať po vrstvách a najdenné kostrové pozostatky poslať na rozbery.“ Preskúmať je potrebné aj priestor niekdajšieho cintorína vedľa kaplnky. Verejnosť k pamiatke podľa Štassela nepustia nielen pre nedokončený výskum, je tam aj zlý prístup. „Vedie tam len provizórny strmý rebrík.“ Podobne sa vyjadruje aj mesto. „Sprístupneniu musia predchádzať bezpečnostné, technické a prevádzkovo opatrenia,“ povedal bratislavský hovorca Stanislav Ščepán. Zveľadeniu kaplnky a k zriadeniu expozície by podľa Štassela nepomohlo ani jej otvorenie aspoň na krátky čas počas leta či provizórne vstupné. „Symbolické vstupné nepokryje náklady na potrebný výskum,“ hovorí a dodáva, že vyberať vstupné za expozíciu, ktorá nemá náležité úpravy, by bola drzosť.

Expozícia je neistá

Hoci s muzeálnou expozíciou kostnice v kaplnke mesto ráta, čas nekonkretizuje. „Mesto má záujem sprístupniť priestory pre turistov v dlhodobjšom horizonte,“ hovorí Ščepán. Kaplnka, jej doskúmanie a sprístupnenie tak podľa Štassela čaká na väčšiu investíciu do priestorov pred Starou tržnicou. „Z toho by mohli ísť peniaze aj na kaplnku.“ Ščepán za mesto však hovorí, že v dohľadnom čase sa priestor pred tržnicou meniť nebude a prípadná prestavba námestia je len v rovine úvah.

História

Kaplnka s kostnicou

- cintorínovú kaplnku v gotikom štýle postavili na predošlú románsku kostnicu okolo roku 1436;
- bola na cintoríne, ktorý sa nachádzal medzi Starou tržnicou a Manderlákom,
- severne od nej stál Kostol sv. Vavrinca, jeho pôdorys je zaznačený v dlažbe dodnes;
- kaplnku aj kostol zbúrali v roku 1529, na cintoríne pochovávali do roku 1747;

Lenka Juríčeková, SME, 14.8.2013

„Miloval Slovákov, rybačky a vlaky“

NÁVŠTEVA RODNÉHO DOMU

Kňazské rúcho, nábytok, uprostred ktorého žil, či rybársky prút, ktorý pravidelne ponáral do rieky Váh. Aj tieto predmety návštevníkom Čerbovej sprítomnia osobnosť muža, ktorého meno sa viac ako štyridsať rokov, počas celej totality, nesmelo spomenúť ani v jeho rodnej obci. Dom, v ktorom sa Andrej Hlinka pred takmer 140 rokmi narodil, ešte donedávna patril súkromnej osobe. Dve miestnosti dnes slúžia ako múzeum venované jeho životu, ale aj tragédii v Čerbovej, pri ktorej zomrelo niekoľko ľudí bojujúcich za to, aby novopostavený kostol vysvätil práve Andrej Hlinka. Expozíciou, ale aj samotnou obcou Čerbová, vás prevedie Mária Hatalová. Stačí, ak jej desať minút vopred zavoláte na mobilné číslo uvedené na webovej stránke obce. „Nemám v úmysle hodnotiť Andreja Hlinku ako historickú osobnosť. Môj zámer je iný: priblížiť sa k nemu ako k človeku a vcítiť sa do doby, v ktorej žil,“ vysvetľuje. K tomu istému vedie aj návštevníkov. Prostredníctvom platne, na ktorej počuť jeho dokonalú slovenčinu, či historiek, ktoré dokladajú Hlinkovu výbušnú povahu, ale aj zmysel pre humor. „Rád si zahral karty a miloval vlaky. Ľudia ho v nich spoznávali a často s ním aj debatovali. Hlinka si od nich nepotreboval udržiavať odstup, rád ich počúval, veľa od nich aj zniesol,“ hovorí. O jeho obľúbenosti svedčí aj historka o tom, ako pražskí študenti pri Hlinkovej návšteve vypriahli kone z voza, na ktorom došiel, a ťahal ho sami. Mária Hatalová sa však dotýka aj boľavých miest Hlinkovho života. Spomenie, že ani jeden z rodičov sa nedožil jeho kňazskej vysviacky. Otec zomrel tesne pred nástupom na jeho štúdium a matka týždeň pred samotnými primíciami. „Nemohol ísť ani na jej pohreb, v seminári vtedy platili prísne pravidlá.“ A zmieni sa i o tom, že jeho presadzovanie autonómie Slovenska ho ku koncu života pripravilo takmer o všetkých priateľov, nepochopený zostal dokonca aj v rámci rodiny. „Je však isté, že vždy mu veľmi záležalo na tom, aby v tom čase utláčaný slovenský národ stmeloval. O to viac mi je ľúto, ak ho po smrti rozdeľuje.“

Iveta Grznárová, HN, 16.8.2013

Obet' vlastného kultu. Andrej Hlinka

Pred 75 rokmi zomrel jeden z najkontroverznejšie vnímaných Slovákov

Svätá omša v Černovej, 10. jún 1910. Slúži ju Andrej Hlinka, podľa vtedajších cirkevných zákonov otčený chrbtom k ľuďom. Tí sú zjavne dobre naladení z návratu svojho rodáka z väzenia, kde sa dostal za údajné poburovanie Slovákov voči Maďarom. A tak sa niektorí z nich aj odviažu, a skutočne od srdca sprevádzajú organ. Hlinka sa naraz obráti a najfalošnejšieho speváka nečakane zahriakne: „Štefan, nerev!“ Historika od Márie Hatalovej, sprievodkyne po jeho rodnom dome, ani tak nesvedčí o jeho takmer absolútnom sluchu, ale najmä o tom, aký emotívny vedel byť. Práve jeho výbušnosť má podľa historikov sčasti na svedomí rozporuplné hodnotenie jeho osoby. „Nikdy nemal ďaleko k razantným, občas až urážlivým vyjadreniam na adresu svojich oponentov. Často tiež menil názory na politické problémy a osobnosti. A vždy bol neochvejne presvedčený o jedinej pravde. Tej svojej,“ tvrdí historik Ivan Kamenec zo Slovenskej akadémie vied.

Obdiv k Hitlerovi

Za nálepkou kontroverznosti, ktorá Hlinkovi prischla, však stojí viacero príčin. Jednou z najpodstatnejších je obdiv, ktorý v 30. rokoch prechovával k politikom ako Mussolini alebo Hitler. Martin Garek, historik z Trnavskej univerzity, vraví, že ten rozhodne treba vnímať kriticky. Podotýka však, že oceňoval výlučne hospodársky, nie ideologický prínos daných režimov: „Nikdy nebol prívržencom nacizmu. V období hospodárskej krízy videl v týchto režimoch cestu, ako potlačiť nezamestnanosť.“ Historik Dušan Kováč však tvrdí, že už po roku 1918 i on sám čoraz viac inklinoval k autoritatívnemu riadeniu štátu. Aj podľa Kamenca sa vnútri Hlinkovej slovenskej ľudovej strany formovali nedemokratické prúdy, inšpirované fašistickými režimami, avšak nie na Hlinkov popud. „Bol čoraz chorľavejší, a tak sa im nedokázal razantne brániť,“ tvrdí. Na negatívny vývin v HSLS mal podľa historikov veľký vplyv Vojtech Tuka, ktorého si najal ako odborníka na zahraničnú politiku, ktorá patrila k Hlinkovým najväčším slabším. Hlinkova povest' výrazne utrpela pre jeho glorifikáciu v období slovenského štátu, ktorého

vzniku sa ani nedožil. Za jeho meno sa totiž skrývali mnohí, ktorí sa s ním ideovo rozchádzali - Tuka či Alexander Mach. Jeho meno zneužívala napríklad aj Hlinkova garda. Ďalšou zaujímavosťou je, že Hlinka ako národovec síce bol proti pražskej politike smerom k Slovensku, no odtrhnutie Slovenska nikdy nezamýšľal. Jeho konečným cieľom bola autonómia v rámci Československa. „A netreba zabúdať ani na to, že v prelomovom roku 1918 sa zaslúžil o pripojenie Slovenska k tvoriacemu sa Československu,“ upozorňuje Kamenec.

Niekoľkokrát v base

A tu sa dostávame k skutočným plodom viac ako 40-ročných aktivít Andreja Hlinku. Tie totiž pochádzali najmä z jeho boja za národné práva Slovákov, pre ktorý sa viac ráz ocitol vo väzení. „Keď sprevádzam ľudí jeho domom, často ich na úvod vyzvem: Viem, že je to nemožné, ale pokúsme sa o to. Chceme od vás, aby ste sa vžili do Hlinkovej doby, keď Slováci boli v Uhorsku utláčanou menšinou,“ hovorí Mária Hatalová, čím naznačuje, aké je pre súčasníka náročné pochopiť dobu, v ktorej Hlinka žil. A tým pádom i Hlinku. Len náhodne vyberáme z jeho aktivít: bojoval proti používaniu maďarčiny v kňazskom seminári, alkoholizmu na dedinách, úžere, založil Ľudovú banku, tlačiareň... Zdá sa však, že na objektívne zhodnotenie jeho osoby si ešte počkáme. Za totality bol zatracovaný, po roku 1989 takmer glorifikovaný. „Otec národa“ si zaslúži triezvejší odstup.

Život Andreja Hlinku

Katolícky kňaz, politik a vedúca osobnosť slovenského národného hnutia, najvýznamnejší politik 1. polovice 20. storočia. Narodil sa 27. septembra 1864 v Černovej pri Ružomberku, v chudobnej pltnickej rodine. V roku 1883 ho prijali do seminára v Spišskej Kapitule. Upozornil na obmedzovanie používania slovenčiny v seminári, v roku 1889 bol vysvätený za kňaza. Pastoráciou a sociálnou činnosťou si získal podporu nižších ľudových vrstiev. V roku 1901 ho zvolili do vedenia Slovenskej národnej strany, o štyri roky neskôr sa stal spoluzakladateľom Slovenskej ľudovej strany (neskôr premenovanej na Hlinkovu ľudovú stranu), ktorá presadzovala všeobecné a rovné volebné právo. Ne-

skôr sa stal jej predsedom. V roku 1906 verejne podporil kandidatúru Vavra Šrobára, za čo získal zákaz vykonávať kňazské povolanie, neskôr ho uväznili za poburovanie Slovákov voči Maďarom. Ešte predtým došlo v jeho rodnej obci k tragédii. Černovčania čakali, že bude prítomný pri posviacke ich nového kostola, pri pokuse o vysviacku bez jeho prítomnosti uhorskí žandári 27. októbra 1907 zastrelili 15 ľudí. Vo väzení sa dozvedel, že Vatikán zrušil jeho suspenzáciu. 30. októbra 1918 sa stal účastníkom a spoluzakladateľom Slovenskej národnej rady v Martine, ktorá sa vyslovila za vznik česko-slovenského štátu. Základným bodom programu jeho strany bola autonómia Slovenska v rámci Československej republiky. V roku 1919 túto požiadavku predložil na medzinárodné fórum v Paríži, čím porušil nepísanú dohodu, že v tejto chvíli nebudú Slováci požadovať autonómiu. Po návrate bol sedem mesiacov internovaný v Česku. V rokoch 1918 - 1938 bol poslancom v pražskej poslaneckej snemovni. Zomrel 16. augusta 1938 v Ružomberku. Jeho telesné pozostatky boli po roku 1945 odvezené na neznáme miesto. Keď sa HSLS s Jozefom Tisom na čele dostala v roku 1939 k moci, stala sa z Hlinku kultová osobnosť nového režimu. **Iveta Grznárová, HN, 16.8.2013**

V tričkách za život

Združenie kresťanských spoločenstiev mládeže sa zapojí do Národného pochodu za život, ktorý sa bude konať v septembri v Košiciach. Členovia ZKSM tam plánujú prísť vo vlastných tričkách s motívom vyjadrujúcim lásku k životu. „Veríme, že ľudský život má nevyčísľateľnú hodnotu a to od jeho úplného začiatku, teda od počatia, až po prirodzenú smrť. Účasťou na Národnom pochode za život chceme vyjadriť, že sme súčasťou kultúry života a záleží nám na každom ľudskom živote,“ povedala výkonná riaditeľka ZKSM Lea Hagovská. Podľa predstaviteľov ZKSM má právo na život každý človek, bez ohľadu na jeho vek či fyzický a mentálny stav. Hlavným iniciátorom Národného pochodu za život je KBS v spolupráci s Fórumom života a Deťmi sv. Alžbety. Koná sa bude v nedeľu 22. septembra v Košiciach.

JÁN FELIX, Šport 20/08/2013

Hriech a cnosť v praxi

Dnes píše František Guldan

Svojho času si istý investor objednal sériu obrazov Sedem hriechov. Plastické atribúty vyrezal sochár Jozef Barta. No ako ich videl vystavené v In-café na Obchodnej, zháčil sa a od kontraktu odstúpil. Obrazy už rok kotvia vo Vinárskej izbe Mariána Fraňa vo Svätom Juri a je zaujímavé sledovať rozmanité reakcie, keďže sa tam konajú aj svadby, promócie, kary. Nie sú nadšené, veď ako aj: pýcha, lakomstvo, závisť, hnev, smilstvo, obžerstvo, lenivosť. Ukázalo sa, že kolekciu treba vyvážiť cnosťami. Teraz sú čerstvo vystavené v Infocentre AlNova na jurskej Prostrednej ulici. Zvlášť malebne účinkujú latinské termíny a ich vzťah k slovenskému ekvivalentu, pričom každá cnosť je protikladom k svojmu hriechu: Humilitas je pokora, Liberalitas je štedrosť, Humanitas/Charitas je dobroprajnosť, Patientia je mierumilovnosť, Castitas je cudnosť, Frenum je striednosť a Industria je činnosť. Je určite hriechom nenapojiť pocesných. Keď sa turisti pýtajú na víno v Infocentre, niet ich kam poslať, lebo Mestský úrad nič také nepovolil. Je tu vyprahnutá púšť v mori vinohradných historických domov, s pivnicami plnými vína. Naproti tomu susedný Pezinok pôsobí usmiato pohostinne, je plný slnečníkov, ako kdesi v stredomorí. Lenže tam primátor vedie občianske protes-

ty proti nezákonnej skládke odpadu a vyhrávajú, čiže nepracuje proti vlastným občanom. Je určite cnosťou navštevovať chorého a postarať sa o dôstojnosť posledných mesiacov života. Toto sa stalo legendárnemu saxofonistovi svetovej úrovne Ľubomírovi Tamaškovičovi. Koncom 60. rokov hrával v Paríži. Keď sa vrátil, vzali mu pas, a veru, nemal tu ľahký život. Dospel k tomuto: jazz, to je jas. Peter Bianchi a Robo Kirchhoff zorganizovali priateľov a tí prispievali na opatrovateľské zariadenie. Ľubo mi otváral asi desiatku výstav, od polovice 70. rokov. Na jednej z nich, v Kláštornej štvorcovej chodbe Pedagogickej knižnice, kde vystavovalo 22 výtvarníkov (asi 1980) Ľubo hral s Dodom Šošokom. Diváci neboli zvyknutí, veď aj odkiaľ, až na taký slobodný džez. No drobná pani priateľsky oboch potľapkala so slovami: takú krásnu muziku som ešte nepočula. Bola to mamička Egona a Fedora Gála, ktorá chodievala na tieto akcie. Bianchimu (ročník 1948) sa veľmi pozdával prístup rehoľných sestier k pacientom. Hovoril, že na recepcii sedí prekrásna sestrička – asi tak v mojich rokoch... Ľubo ku koncu mohol jedinú cigaretu denne. Hovorieval: On povie, kedy sa poberiem. Zomrel na Veľký Piatok, ako Ježiš Kristus, okolo ôsmej večer. Nech mu Pán dá večný odpočinok. **SME, 16.8.2013**

Z lipy vyrástol anjel

Z lipy vyrezali anjelarezbári zo stromu, ktorý má stále korene v zemi, sochu archanjela Michala. Vytvoril trojmetrové umelecké dielo im trvalo necelý týždeň.

Staručký vyše 60-ročný strom ohrozoval svojimi konármi strechu kostola, ale aj materskej školy. Prvý muž obce sa ho preto rozhodol dať spáliť, no nie úplne. V zemi ostali korene a trojmetrový peň, z ktorého mal podľa nápadu starostu vzniknúť archanjel Michal - patrón rímskokatolíckeho kostola. Lipu vypílili ešte pred rokom aj pol, jej drevo však muselo dostatočne vyschnúť, aby sa dalo z neho dobre vyrezávať. Na obrovskej drevenej soche začali Švant-

ner z Hrachova a Milan Porubiak z Bottova pracovať v piatok pred týždňom. „Denne sme pri anjelovi strávili 10 hodín. Iba pol dňa nám trvalo, kým sme postavili lešenie a ošúpali zo stromu kôru,“ vysvetľujú rezbári, ktorí nepracovali iba s dlatami, ale aj s poriadnymi motorovými pilami. Dreveného anjela napokon úplne dokončili vo štvrtok. Slávnostne však sochu odhalia až v nedeľu pred koncertom operného speváka Martina Babjaka pod holým nebom. V dedine však zaujímavou sochou archanjela Michala nekončia. „Ďalšiu plánujeme tiež zo starej lipy, ktorá je tentoraz pred evanjelickým kostolom,“ dodal Nosko. **Nový Čas, 16.8.2013**

Pohreb po tisícročí

Vo Vrábľoch sa dnes konal nezvyčajný pohreb, pochovávali tam nebožtíkov, ktorí zomreli pred takmer tisíc rokmi. Išlo približne o tridsať kostrových pozostatkov. Pietny akt však narušili vandali, do hrobu vyhodili odpadky.

Diana Pavlisová, redaktorka: „Pozostatky starých Vrábľanov dnes putovali do zeme. Pochovali ich vedľa kostola, iba pár metrov od miesta, kde sa aj našli. Kostry zhruba tridsiatich ľudí uložili do spoločnej truhly. Obrad sa začal svätou omšou. Išlo o tradičný cirkevný pohreb.“

Páter Karol, správca farnosti Vrábľa: „To už oni nemajú asi takých, ktorí by za nimi smútili, ale zas to je pekné, že si spomíname na nich, lebo ľudia veľmi radi zabudnú na to, kto pre nich niečo urobil.“

Diana Pavlisová, redaktorka: „S neznámymi nebožtíkmi sa prišlo rozlúčiť zhruba dvesto obyvateľov mesta. Mohlo ísť totiž aj o predkov ktoréhokoľvek z nich.“

Anketa, obyvatelia mesta

Opýtaná 1: „Strašne nás to dojalo.“

Opýtaná 2: „Bolo to veľmi pekné, dôstojné.“

Diana Pavlisová, redaktorka: „Pár hodín pred obradom sa niekto zrejme snažil všetko prekaziť, do vykopanej jamy odhodil kontajner s odpadkami. Našťastie nebola poškodená pamätná tabuľa, ktorú dali k hrobu namiesto kríža. Telesné pozostatky sa našli pri rekonštrukcii kostola na tomto mieste.“

Páter Karol, správca farnosti Vrábľa: „Taká prepadová jama sa tam robila.“

Tibor Tóth, primátor mesta: „Bolo objavené staré pohrebisko a boli objavené pozostatky z dvanásteho až osemnásteho storočia.“

Diana Pavlisová, redaktorka: „Nález skúmali archeológovia. Okrem iného sa uchádzalo, že tunajšie ženy sa už pred stovkami rokov rady parádili. Svedčia o tom vykopané šperky.“

Ján Valach, MsÚ Vrábľa: „Záušnice, rôzne ihlice na šatách na spínanie šiat, nejaké korálky.“

TV JOJ, 16.8.2013

Aplikácia nepozná zemepis

Staré Mesto prehľadne informuje obyvateľov aj turistov. Župa presunula obecný úrad Láb na ostrov v Oceánii.

Vlastnú mobilnú aplikáciu má zatiaľ Staré Mesto a bratislavská župa. Obidve sú dostupné pre operačné systémy android a IOS, aplikácia mestskej časti aj v angličtine. Tá funguje rýchlo, poteší aj jej spracovanie. Okrem aktuálnych informácií ponúka prehľad o podujatiach. Na hlavnej obrazovke sa dá zvoliť, čo má aplikácia zobrazovať na mape, či už ide o múzeá, kostoly, lekárne, garáže alebo záchody. Ukazuje adresu aj s otváracími hodinami a kontaktom. Jediným stlačením môže aplikácia cez navigáciu od Googlu ukázať, ako sa k miestu dostať. Ak sa niekto nechce orientovať podľa mapy, vyhľadávať sa dá aj v zozname. Program upozorní aj na to, či je inštitúcia ešte otvorená. Aplikácia župy je užitočná viac pre obyvateľa ako turistu, hoci v nej nájde aj informácie o podujatiach. Po registrácii môže používateľ diskutovať alebo posielat' podnety spolu s fotografiou. Takisto ako staromestská aplikácia aj tu si na mape nájdete napríklad múzeá alebo divadlá v kraji. Zaskočí však napríklad umiestnenie obecného úradu Láb na východnom pobreží ostrova Umboi pri Papui Novej Guinei či úradu Pernek na severozápade Rakúska. Je preto napokon dobré, že cieľovou skupinou aplikácie nie sú turisti, iba by ich to zbytočne zmatlo.

(dug), SME, 16.8.2013

„Nepokradneš“ nepoznajú

Voľakedy by im to ani na um nezišlo. Z kaplniek na modrokamenskej kalvárii ukradli obrazy s biblickými výjavmi.“

Patrik Švajda, moderátor: „Diela pochádzali z devätnásteho storočia a mali jeden háčik - autor ich namaľoval na kovové platne.“

Lenka Stanková, redaktorka: „Vykúpenie duší v očistci a posledný súd - aj na obrazy s týmito výjavmi siahla ruka zlodejov. Zostali po nich prázdne kaplnky.“

Helena Ferencová, riaditeľka múzea, hrad Modrý Kameň: „Boli to diela menej známeho budapeštianskeho maliara Jána Hofrichtera. Boli maľované pravdepodobne smaltovou technikou na kov.“

Lenka Stanková, redaktorka: „Bezbožníci postupne rozkradli celú sériu piatich obrazov. Na týchto fotografiách z jari sú zachytené posledné dva. Počasie a zub času ich takmer zničilo, no mali historickú, aj umeleckú hodnotu.“

Helena Ferencová, riaditeľka múzea, hrad Modrý Kameň: „Bohužiaľ, sú nenávratne preč.“

Mária Faltániová, krajská policajná hovorkyňa, Banská Bystrica: „Mestu Modrý Kameň spôsobil škodu odhadnutú na dvetisíc päťsto eur.“

Lenka Stanková, redaktorka:

„Ako je možné, že sa umelecké diela v priebehu rokov jednoducho stratili? Modrokamenská kalvária vraj doplatila na to, že roky nemala pána.“

Aladár Bariak, primátor mesta Modrý Kameň: „Kaplnky ešte pred tromi rokmi, keď sme chystali projekt, sme ich dali zaberať a zistili sme, že nepatria nikomu.“

Lenka Stanková, redaktorka: „Dnes ich vlastní mesto. Uchrániť voľne prístupnú pamiatku je ale náročné.“

Aladár Bariak, primátor mesta Modrý Kameň: „Je to otvorené priestranstvo, ktoré nie je možné nejakým spôsobom strážiť, alebo nejakým spôsobom zabezpečiť.“

Lenka Stanková, redaktorka: „Snahy o obnovu kalvárie zatiaľ stroskotali. Ak sa to nepodarí, podľa dohody by sa novým správcom pamiatky mala stať cirkev. Dvestopäťdesiatročná kalvária zasadená do tufového brala priamo oproti modrokamenskému hradu má za sebou aj časy, čo jej nepriali, vždy sa ale našiel nejaký záchranca.“

Helena Ferencová, riaditeľka múzea, hrad Modrý Kameň: „Teraz by sme ju mali zachrániť my všetci, pretože je súčasťou tohto vzácneho kultúrno-historického areálu.“

Markíza, 18/08/2013

Bezbožní zlodeji

V Rudľove, vo Vranovskom Okrese vykradli miestny kostol. Zlodeji sa vlámali do vnútra a z pokladničiek zobrali peniaze.

Okradli tak najmä ľudí z dediny, ktorí milodary venovali. O to šokujúcejšie bolo odhalenie páchatel'ov.

„rozuzlenie tohto prípadu prinieslo policajné vyšetrovanie. Ako sa ukázalo, v tomto kostole kradli dvaja miestni chlapi vo veku šestnásť a sedemdesiat rokov.“

Peter Olšavský, správca farnosti v Rudľove: „Tade sa pokúšali dostať dovnútra, ale nepodarilo sa im to.“

Pavol Janič, redaktor: „Vchodové dvere teda zlodejom odolali, no tí sa nedali prvotným neúspe-

chom odradiť. Na bočnom okne kostola potom kameňom rozbili sklo a vošli dovnútra. Išli iba po peniazoch.“

Peter Olšavský, správca farnosti v Rudľove: „Vylúpili obidve pokladničky.“

Daniel Džobanik, hovorca KR PZ Prešov: „Škoda spôsobená krádežou bola vyčíslená na dvesto eur a poškodením na stosedemdesiat eur.“

Pavol Janič, redaktor: „Zlodejom sa už naspäť zrejme nechcelo liezť na vysoké okno a tak z kostola ušli cez toto v sakristii. Ľudia v dedine počínanie mladíkov nechápu.“

Anketa

Obyvateľka obce: „Sa ľudia

ani Boha neboja, ani nikoho, že sa opovážia aj také urobiť.“

Obyvateľka obce: „Božský chrám, tak to nie na to to je, že by išiel kradnúť tam, nie?“

Obyvateľ obce: „Nemajú zábrany pred ničím.“

Pavol Janič, redaktor: „Podľa našich zistení obidvaja chlapi v minulosti pravidelne chodili na bohoslužby, no neskôr zišli na zlé chodničky. Policajný vyšetrovateľ ich už obvinil z krádeže.“

Daniel Džobanik, hovorca KR PZ Prešov: „oboch obvinených chlapcov polícia stíha na slobode.“

Peter Olšavský, správca farnosti v Rudľove: „Páchatel'om odpúšťame.“

TV JOJ, 16.8.2013

Revolúcia v cirkvi

Tak, tomu sa hovorí nečakané gesto. Sicílsky biskup zakázal cirkevné pohreby mafiánov. Ak ešte počas života neolútuju svoje hriechy, majú smolu. Či sa niečo také môže stať aj u nás, sme zisťovali u známeho experta.

Stanovisko

Ján Pavol II, Sicília, 1993: „Kultúra mafie je kultúra smrti.

Je hlboko neľudská, antievanjeliová, nepriateľská k dôstojnosti ľudskej osoby a občianskemu spolužitiu.“

Dárius Haraksin, redaktor: „Týmito slovami Jána Pavla II. začína dekrét tohto sicílskeho biskupa. Acireale Antonino Raspanti ním zakázal cirkevne pochovávať mafiánov. Každý, kto bol právo-

platne odsúdený za mafiánske zločiny a za života neučinil pokánie, má smolu.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Dekrét sa odvoláva na kódex kánonického práva, podľa ktorého má byť verejným hriešnikom, ktorí sa odmietli kajať, odmietnutý cirkevný pohreb, keďže ten by bol dôvodom ďalšieho pohoršenia.“

Gustáv Murín, autor kníh o mafii: „To je absolútne revolučný krok, čo sa týka cirkvi, pretože bolo veľmi dobre známe, že talianski mafióznovia boli dobre prepletení s cirkevnou hierarchiou.“

Dárius Haraksin, redaktor: „U nás môžeme hovoriť o založení, zosnovaní a podporovaní zločineckej skupiny. Právoplatne odsúdených by sme našli hneď niekoľko. Či by ale oľutovali svoje činy na podnet biskupa, je otázne. Autor kníh o mafii si myslí, že na Slovensku takýto zákaz nehrozí. Prepojenie mafie s cirkvou je podľa neho vážne, až na jeden prípad.“

Gustáv Murín, autor kníh o mafii: „Jeden kňaz, ktorý bol myslím v obci, kde sa narodil Mikuláš Černák, tak napísal dobrozdanie do väznice na to, aby bol predčasne prepustený.“

Dárius Haraksin, redaktor: „Práve u Mikuláša Černáka je podľa neho dôvod domnievať sa, že aj na Sicílii by pochovaný mohol byť.“

Gustáv Murín, autor kníh o mafii: „Ak Mikuláš Černák mal svoje slabé chvíle, kedy pochyboval o tom, či to stálo všetko za to.“

Dárius Haraksin, redaktor: „Podľa kánonického práva zakázať pohreb možné je. Podľa toho, čo hovoria paragrafy by sa však nemali mať na pozore iba mafiáni.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Kódex cirkevného práva nariaďuje odmietnuť cirkevný pohreb aj ľuďom, ktorí verejne spochybujú alebo odmietajú učenie cirkvi, ale aj tým, ktorí sa nechali spolopliť z dôvodov odporujúcim kresťanskej viere.“

TV JOJ, 17/08/2013

Nový model bez dát?

Celé mesiace je už známe, ako ministerstvo kultúry žiada od cirkvi a náboženských spoločností, aby mu poskytli, keď už aj nie súpis svojich majetkov, tak aspoň podiel, ktorý na ich výdavkoch pokryjú štátne dotácie. Známe je aj to, ako sa cirkvi tomu síce vraj nebránia, ale potrebujú na takúto spisbu viac času, pretože... jemne povedané, ich evidencia v niektorých prípadoch nie je akurát vzorová. Tento príbeh speje k ďalšej svojej pointe. Ukazuje sa, že ten, kto má... už menej jemne povedané, brajgel vo svojej evidencii, je v prvom rade samotný štát. Slovenský pozemkový fond nie je schopný dodať kompletnú evidenciu cirkevných reštitúcií od roku 1993 po rok 2005. V roku 1993 vláda Vladimíra Mečiara pripravila a jej väčšina v Národnej rade schválila zákon „o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam“. Ten umožnil cirkvám registrovaným na Slovensku reštituovať majetky, o ktorých dnes vieme len to, že boli úhrnom „veľké“. Viac o nich nevieme preto, lebo Slovenský pozemkový fond nemá celkovú evidenciu takto reštituovanej pôdy. Ak si vezmeme, že podľa celkovej evidencie Štátnych lesov SR, ktorá našťastie existuje, taká rímskokatolícka cirkev u nás reštituovala takmer 55-tisíc hektárov lesa (pre lepšiu predstavu, celý TANAP má asi 74-tisíc hektárov), cirkvi na reštitúciách pôdy určite neprerobili. Napokon, vedel to aj Mečiar, ktorý sa práve preto cítil neskôr taký urazený odmietavými postojmi Konferencie biskupov Slovenska k jeho vládnym eskapá-

dam... Lenže povedať, že tej pôdy bolo naisto „veľa“, nestačí. Určite nie vtedy, keď sa má rozhodovať o ďalšom modeli spolužitia cirkvi a štátu. Podľa zákona mal byť každý reštitučný akt potvrdený dohodou medzi reštituentom a príslušnou inštitúciou štátu. O všetkých prevodoch teda musia existovať aspoň dva exempláre dohôd. Jeden by mala mať cirkev, druhý by mal byť kdesi v útrobach pozemkového fondu. Ako už vieme, niektoré cirkvi majú so zrátním svojich majetkov vraj problém. Už to je dosť nehorázne, pretože vzhľadom na súčasné usporiadanie vzťahov štátu a cirkvi sa to týka nás všetkých. Ešte nehoráznejšie však z tohto hľadiska je, že dohody o reštitúciách nemá centrálnie spracované ani Slovenský pozemkový fond. Znamená to, že štát nemá pri dohadovaní sa s cirkvami ani argumenty, ani nástroj kontroly. Príbeh, v ktorom jeden lajdák (štát) žiada druhého (cirkev), aby mu doslova aspoň nejakými údajmi pomohol pri konštruovaní nového, vraj spravodlivejšieho modelu financovania cirkvi, by bol azda na zasmiatie. To by však nesmeli ísť o milióny a milióny eur, ktoré štát každoročne cirkvám poskytuje. Nepomôžu výhovorky bývalých ministrov pôdohospodárstva ani to, že minister kultúry je v tomto nevinne. Akú kvalitu asi môže mať „model“, ktorý by vznikol na základe súhrnných dát, ktoré neexistujú?

Keď jeden lajdák (štát) žiada druhého (cirkev), aby mu pomohol aspoň nejakými údajmi, bolo by to na smiech, keby nešlo o milióny.

Peter Javůrek, Pravda 20/08/2013

Napätie v Egypte pokračuje

Aj Európska únia reaguje na násilie v Egypte a čoskoro preskúma vzťah k tejto krajine. Brusel zároveň vyzval zainteresované egyptské sily, aby boli zdržanlivé a obnovili politický dialóg.

Stúpenci zvrhnutého prezidenta Mursího ohlásili protesty aj na dnes, no neskôr ich zrušili. Armáda je stále pripravená tvrdo zasiahnuť.

Niekoľko hodín po tom, keď armáda násilne vypratá mešitu na Ramsesovom námestí v Káhire, panoval v uliciach egyptskej metropoly relatívny pokoj. Začal sa pracovný týždeň a po dňoch protestov otvorili na tri hodiny pobočky aj banky a obchodovať začala tamojšia burza.

Obyvateľ Káhiry: „Sú tu dlhé rady, nie je to jednoduché. V meste je mnoho ľudí z iných častí Egypta. Všetko prisne stráži armáda a je tu veľa kontrol.“

Amir Jusuf, analytik: „Je to dobrý signál, že egyptskí investori začali aj v tejto situácii nakupovať a akcie pôjdu hore.“

Redaktor: „Egyptská vláda medzitým vyhlásila, že zvažuje zákaz Moslimského bratstva, ktorého prívrženci niekoľko týždňov protestujú proti zosadeniu prezidenta Muhammada Mursího. Odôvodnila to potrebou boja proti extrémistickým silám. Dôležité miesta v krajine kontrolujú ozbrojené sily pripravené znova zasiahnuť proti islamistom. Situáciou v Egypte sa budú na budúci týždeň zaoberať šéfovia diplomacii Európskej únie. Brusel sa chystá preskúmať postoj ku Káhire po vlne nepokojov, ktoré si od stredy vyžiadali viac ako sedemstôpätdesiat mŕtvych a niekoľko tisíc zranených. Na pokoj pre Egyptanov vyzval dnes pápež František: „Neprestávame sa modliť za mier, dialóg a uzmiernenie v Egypte.“

Redaktor: „Na násilie v krajine doplácajú mnohí tamojší kresťania. Podľa vlády tam za niekoľko dní vypálili takmer štyridsať kostolov.“

Magdy Emad, koptský kresťan: „Sú to vážne útoky na kostoly, kresťanov a štátne inštitúcie. Nechápem Moslimské bratstvo. Úprimne si želáme komunikovať s nimi, aby sme vytvorili spoločný národ. Chceme sa zmieriť, nájsť pokojné riešenie, no mŕňa sa to účinkom.“

Redaktor: „V protestoch sú odhodlaní pokračovať, až kým sa Muhammad Mursí opäť neujme prezidentského úradu.“ **Radovan Kondrlík, STV 1, 18.8.2013**

Na kresťanov útočia ako nikdy predtým

Islamisti útočia na kostoly, školy či obchody kresťanov. Vinia ich, že pomohli k pádu Mursího. Taká vlna násilia na nich ešte nebola.

Egyptskí kresťania sú menšinou, ktorá si azda najviac odnáša súčasné napätie v krajine. Islamisti kresťanov stavajú do jedného šiku s generálmi, ktorí zvrhli prezidenta Mursího. Odnášajú si to nielen kostoly, ale aj kresťanské domy, obchody a objavili sa už prípady, keď islamisti z Moslimského bratstva zadržali tri mnišky a označili ich za vojnové zajatkyne.

Z najstarších kresťanov

Objavili sa informácie o sexuálne motivovaných útokoch na učiteľky v kresťanskej škole, ktoré sa potom takmer stali obeťou lynču. Koptských kresťanov je v Egypte asi desať percent z celkovej populácie, hoci podľa viacerých kresťanov z Egypta, ktorí sa objavujú na západných spravodajských kanáloch, ich môže byť až do 15 percent. Vždy si uvedomovali, že hoci sú jedným z najstarších kresťanských spoločenstiev na svete, v Egypte nie sú práve vítaní. Preto sa držali v tichosti, hoci sa občas dostávali do sporu s moslimami, ale skôr na lokálnej úrovni. Za Mursího, podporovaného Moslimským bratstvom, sa ich postavenie podľa ich

predstaviťov rapídne zhoršovalo. Bolo zrejmé, že jeho pád privítali. Moslimské bratstvo však tvrdí, že sa na páde Mursího aktívne podieľali a hromadne sa zúčastňovali na demonštráciách proti jeho režimu. Preto teraz útočia na kostoly, vypaľujú ich, robia značky na majetku patriacim kresťanom a rozširujú o nich rôzne zvesti. Islamisti využívajú to, že armáda a polícia je teraz naplno zamestnaná nepokojmi a nemá čas kresťanov chrániť. Napokon podľa viacerých anonymných kresťanských hlasov, ktoré hovorili s reportérom Reuters, sa bezpečnostné a policajné zložky aj v minulosti snažili „nemiešať“ do nábožensky motivovaného násilia.

Bezprecedentné násilie

Viacerí analytici upozorňujú, že atakovanie kresťanov islamistami môže prerásť do občianskej vojny. Súčasná vlna útokov na kresťanov je bezprecedentná a nezdá sa, že by ju niečo zastavilo. Ak sa aj Egypt bude teoreticky posúvať k nejakému pokojnému riešeniu, čo je skôr nepravdepodobné, budú kresťania až posledným článkom, ktorý by mohol cítiť úľavu. Egyptskí kresťania sa obávajú, že pre nich by už mohlo byť neskoro. **Jana Shemesh, SME, 19.8.2013**

Násilnosti v Egypte

V uliciach Egypta sa včera odohral masaker, o život prišli stovky ľudí. Nebezpečné sú teraz najmä veľké mestá. Vláda zrejme na krvavé protesty zareagovala aj politicky, o mesiac predĺžila väzbu zvrhnutému prezidentovi Muhammadovi Mursímu.

Takto vyzerá jeden z veľkých káhirskejších táborov Moslimského bratstva po včerajšom zásahu vládných zložiek. Ulice egyptských miest sa premenili na vojnové polia. Pri včerajších údajne mierových demonštráciách prívržencov hnutia zahynulo viac ako päťsto ľudí a takmer štyritisíc ďalších utrpelo zranenia.“

Nahla, dobrovoľníčka: „Niektoré telá boli spálené. Od rána dokumentujeme počty obetí a snažíme sa ich identifikovať.“

Redaktorka: „Presné počty obetí je zatiaľ ťažké vyčíslit'. Úrady rátaťujú telá v nemocniciach a márniciach. Pod-

ľa viacerých svedkov však mŕtvych príbuzní zhromažďujú aj v mešitách. Obeťami sú prevažne civilisti. Pri včerajších nepokojoch zahynuli aj desiatky policajtov a traja novinári. Vládne sily tvrdia, že viacerí protestujúci z moslimských bratov boli ozbrojení, hoci deklarovali pokojné protesty. Vládne sily preto po slzotvornom plyne a buldozéroch reagovali aj ostrými guľkami. V krajine platí nočný zákaz vychádzania, aby sa situácia upokojila. Protesty hnutia, z ktorého vzišiel aj zvrhnutý prezident Mursí, zrejme neutíchnu ani v najbližších dňoch.“

Chalil Abdel Šafi, prívrženec ex-prezidenta Mursího: „Budeme pokračovať, kým posledný muž spomedzi nás nezomrie.“

Redaktorka: „Okrem ľudí za obeť násilným protestom padli aj niektoré kostoly a vládne budovy.“ **Silvia Mabena, TV JOJ, 16.8.2013**

Záznamy o majetkoch cirkví zmizli v archívoch

Štát netuší, koľko majetku vrátil cirkvám po páde totality. Informácie o reštitúciách vraj niekde v archívoch sú, ale nikto nevie, kde. Najväčší problém má, zdá sa, Slovenský pozemkový fond, ktorý cirkvám vracal najviac pozemkov, a to v rokoch 1993 až 2005. Na žiadosť Pravdy o poskytnutie evidencie z tohto obdobia odpovedal, že takéto údaje nemá, pretože jednotlivé reštitúcie sú vraj založené niekde v archívoch. Denník Pravda si vyžiadal údaje o reštituovanom majetku od Slovenského pozemkového fondu, Štátnych lesov SR a tiež od siedmich krajských a okresných miest. Komplexnú odpoveď poslali iba lesníci. Fond potvrdil, že má informácie iba o tých reštitúciách, ktoré prebehli po roku 2005. Z miest odpovedali iba štyri Banská Bystrica, Rožňava, Košice a Poprad. Podľa takto získaných čiastkových údajov cirkevné majetky zaberajú z územia Slovenska, ktoré má rozlohu asi 49-tisíc štvorcových kilometrov, okolo 663 štvorcových kilometrov. Skutočné číslo je však niekoľkonásobne vyššie. Cirkevné reštitúcie riešili dva zákony. Prvý zákon o zmiernení niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam je z roku 1993, druhý bol prijatý v roku 2005. Cirkvi získali najväčšie pozemky od Štátnych lesov a Slovenského pozemkového fondu. Podľa hovorkyne Slovenského pozemkového fondu Dariny Pinterovej sa gro majetku rozdalo po roku 1993, dohody o nich však fond nemá hromadne spracované, a preto nevedela uviesť ani približnú výmeru pozemkov, ktoré do roku 2005 cirkvám vrátili.

„Všetky tieto dohody však majú aj jednotlivé cirkvi a aktuálny stav ich vlastníctva má k dispozícii aj katastrálny úrad,“ odôvodnila hovorkyňa Slovenského pozemkového fondu Darina Pinterová. Podľa kompletných údajov od Štátnych lesov za dvadsať rokov vrátili všetkým cirkvám lesy a pozemky s výmerou viac ako 647 štvorcových kilometrov (64 700 ha). Katolíckej cirkvi z toho patrí 550 štvorcových kilometrov (55 000 ha) pozemkov, čo je na porovnanie asi o 180 štvorcových kilometrov viac, ako je rozloha Bratislavy. Evanjelici dostali späť len necelých trinásť (1300 ha). Štátne

lesy vydávali pozemky aj viacerým cirkevným reholiam a rádom, ktoré patria pod rímskokatolícku cirkev. Ich majetky Pravda k vlastníctvu katolíckej cirkvi nepripočítala. Slovenský pozemkový fond od roku 2005 až po súčasnosť rozdal dokopy „len“ 15,66 štvorcového kilometra (1566 ha). Z osemnástich registrovaných cirkví reštituovali predovšetkým rímskokatolícka, evanjelická a gréckokatolícka cirkev, reformovaná kresťanská cirkev a Ústredný zväz židovských náboženských obcí.

Baco si nepamätá

Reštitúcie spustila prvá vláda Vladimíra Mečiara (HZDS). Pozemkový fond spadal pod rezort pôdohospodárstva, ktorý viedol Peter Baco (HZDS). Na otázku denníka Pravda, prečo fond nekompletizoval údaje o reštitúciách, Baco odpovedal, že si nepamätá. „Na nejaké organizačné veci a podrobnosti týkajúce sa spôsobu evidencie pozemkového fondu si však už nespomeniem,“ odôvodnil exminister. To, že fondu chýbajú kompletné materiály za celé obdobie, odôvodňuje bývalý minister pôdohospodárstva Zsolt Šimon nedôslednosťou predchádzajúceho vedenia. „Do roku 2005 bol každý prípad spolu s rozhodnutím len založený do archívu a ďalej sa s ním nič nedialo. Po mojom nástupe a prijatí nového reštitučného zákona som nariadil fondu povinnosť, aby každý rok predložil súhrnný materiál o vrátených pozemkoch,“ vysvetľuje. Pri kontrolách totiž zistil, že Štátne lesy všetky dohody presne evidujú a to isté vyžadoval aj od fondu. Z rezortu pôdohospodárstva, ktoré v súčasnosti vedie Ľubomír Jahnátek, uviedli, že Slovenský pozemkový fond nie je organizáciou, ktorú riadi ministerstvo. Jeho činnosť kontroluje Rada fondu, hovorkyňa Slovenského pozemkového fondu však na otázku, či nevyvinuli úsilie spisy skompletizovať, nereagovala.

Mestá vracali tiež

Majetok cirkvám vracali aj samosprávy, išlo o pozemky aj nehnuteľnosti. Mesto Poprad vydalo najväčšej cirkvi od roku 1993 dve nehnuteľnosti a k tomu aj pozemky v Strážach pod Tatrami či v Spišskom Podhradí. Po roku 2005 sa v prospech katolíckej cirkvi vzdalo aj pozemkov v Spišskej Soboti.

V okolí Popradu tak táto cirkev prišla k veľkému majetku. Len od Štátnych lesov dostalo spišské biskupstvo, ktoré sídli v Spišskej Kapitule, viac ako 120 štvorcových kilometrov (12 000 ha). Nie všetky oslovené mestá údaje o cirkevných reštitúciách poskytl. Žilina, Trenčín a Bratislava vraj zoznam takéhoto majetku nevedú. Podľa hovorca Bratislavy Stanislava Ščepána by zisťovanie zabralo mestu veľa času a nemuselo by priniesť požadované informácie. „Reštitúcie cirkevného majetku sa začali pred viac ako 20 rokmi a išlo o veľmi náročný proces čo do času i rozsahu vydávaných nehnuteľností. Evidenciou vydaných nehnuteľností by však mali disponovať jednotlivé cirkvi,“ podotkol.

Minister musí čakať mesiace

Súpis majetku cirkví je aktuálnou témou, pretože ministerstvo kultúry pripravuje návrhy na ich nové financovanie. K tomu potrebuje vedieť, akým majetkom disponujú a či sú schopné uživiť sa samy aj bez dotácií zo štátneho rozpočtu. Vzhľadom na to, že nemá kompletné údaje o cirkevnom majetku, je odkázané na to, že mu ich poskytnú samotné cirkvi. Kvôli novej odluke cirkvi od štátu oslovil ešte vo februári minister kultúry Marek Maďarič cirkevných predstaviteľov so žiadosťou o súpis majetku. V júli k tomu pridal požiadavku, aby uviedli, koľko z ich celkových nákladov tvorí štátna dotácia. Na obe žiadosti cirkvi reagovali oneskorene a viaceré z nich uviedli, že nevedia, akým spôsobom majú k súpisu pristúpiť, aby neboli obvinené zo zatajovania údajov. Odvolávajú sa tiež na neukončené reštitúcie a súdne spory. Rezort kultúry má zatiaľ namiesto súpisu majetku len ich písomné vyjadrenia o tom, že sa mu v zásade nebránia. „Jeho získanie najmä pri najväčších cirkvách, ktorých majetok je vlastný a spravovaný množstvom samostatných subjektov, bude výsledkom procesu, ktorý môže trvať mesiace,“ uviedol hovorca rezortu Jozef Bednár. Dodal, že ak by cirkvi od ochoty údaje poskytnúť neprešli aj k činom, rezort napriek tomu pripraví niekoľko možností, akým spôsobom cirkvi financovať.

Cirkvi získali najväčšie pozemky od Slovenského pozemkového fondu a Štátnych lesov.

Pozemky od mesta Poprad od roku 1993

Rímskokatolícka cirkev 6,21 ha
Evanjelická cirkev 3,52 ha spolu: 9,73 ha

Pozemky od mesta Rožňava od roku 1997 Rímskokatolícka cirkev 2,6 ha

Pozemky od mesta Košice v rokoch 1991 - 1996 Rímskokatolícka cirkev 1 nehnuteľnosť s dvorom + 0,11 ha
Evanjelická cirkev 1 nehnuteľnosť s dvorom + neurčená parcela Židovské náboženské obce 2 nehnuteľnosti + 0,02 ha spolu: 0,13 ha

Pozemky od mesta Banská Bystrica Rímskokatolícka cirkev od 1995 do 2005 viac ako 2,13 ha
Evanjelická cirkev za rok 2006 0,14 ha spolu: 2,27 ha

ZDROJ: MESTSKÉ ÚRADY. POZN. ÚDAJE SÚ ZAOKRÚHLENÉ

Anketa Prečo nemá SPF kompletný materiál o cirkevných reštitúciách?

Peter Baco (1992 - 1994, 1994 - 1998) Je to už dvadsať rokov dozadu a celkom presne si to nepamätám. Spomínam si, že v roku 1993 boli cirkevné reštitúcie aktuálny problém, ktorým sme sa zaoberali. Na nejaké organizačné veci a podrobnosti týkajúce sa spôsobu evidencie pozemkového fondu si však už nespomeniem.

Zsolt Šimon (2002 - 2006, 2010 - 2012) Do roku 2008 či 2009 malo kontrolu činnosti pozemkového fondu na starosti ministerstvo pôdohospodárstva, no keď sa zriadila Rada fondu, táto kompetencia prešla na ňu. Pri týchto kontrolách som zistil, že Štátne lesy nemajú s evidenciou žiadny problém, hoci ju robia trochu iným spôsobom ako fond. Od roku 2005, po prijatí nového reštitučného zákona som vydal príkaz, aby podobne postupoval aj fond. Dovtedy bol totiž každý jeden prípad spolu s rozhodnutím založený do archívu, ale ďalej sa s ním už nič nerobilo. Teraz platí, že za každý rok musí fond predložiť súhrnný materiál o všetkých vydaných pozemkoch.

Miroslav Jureňa (2006 - 2007) Kompetencia ministra vo vzťahu k fondu je nulová, pretože je riadený inštitútom, ktorý schvaľuje vláda. Tá má na starosti aj personálne obsadenie. Na toto som po celý čas upozorňoval. Počas mojej funkcie som oslovil vtedajšieho riaditeľa

fondu Miroslava Šebeka kvôli pracovným veciam a jeho reakcia bola, že jeho nadriadeným nie som ja, ale pán premiér. Nakoniec som bol kvôli Slovenskému pozemkovému fondu z funkcie aj odvolaný. Čo sa týka cirkevných reštitúcií, Mečiarova vláda tu historicky zohrala kľúčovú úlohu. Za to, že v prospech cirkvi urobila veľké ústupky, bola možno aj kritizovaná. V rámci cirkevných reštitúcií je však veľa tajuplných vecí a vždy, keď sú niekde tajuplné veci, tak sa ktokoľvek ťažko domáha svojho práva. Svätou povinnosťou fondu je žiadateľovi informáciu poskytnúť, aj keby ju pracovníci mali dohľadať v archíve.

Zdenka Kramplová (2007 - 2008) Na ministerstve som bola len krátko a v tej dobe sa riešili na pozemkovom fonde problémy s jeho vedením. Išlo o to, či bude vôbec funkčný a či bude môcť vykonávať rozhodnutia, ktoré boli dôležité pre poľnohospodárov aj pre vlastníkov, takže s touto otázkou som sa vôbec nestretla. Požiadavku na dodatočné skompletizovanie údajov o cirkevných reštitúciách za predchádzajúce roky nikto odo mňa či od ministerstva nežiadal. Z toho dôvodu som žiadnu iniciatívu v tomto smere nevyvinula. Odpovedali bývalí ministri pôdohospodárstva.

Reštitúcie cirkevného majetku sa začali pred viac ako 20 rokmi a išlo o veľmi náročný proces čo do času i rozsahu vydávaných nehnuteľností. Stanislav Ščepán hovorca Bratislavy

Pozemky vrátené cirkvám

Pozemky, ktoré vrátili cirkvám Štátne lesy od roku 1993

Rímskokatolícka cirkev 54 950 ha
Evanjelická cirkev 1288 ha
Gréckokatolícka cirkev 530,84 ha
Židovské náboženské obce 9,86 ha
Reformovaná kresťanská cirkev 79,49 ha
Ostane cirkevné rehole a rády 7 875,66 ha spolu: 64 733,85 ha zdroj: statne lesy sr

Pozemky, ktoré vrátil cirkvám Slovenský pozemkový fond od roku 2005

Rímskokatolícka cirkev 1096 ha
Evanjelická cirkev 169 ha
Gréckokatolícka cirkev 114 ha
Židovské náboženské obce 27,6 ha
Reformovaná kresťanská cirkev 131 ha spolu: 1537,6 ha zdroj spf

Lucia Krbatová, Pravda 20/08/2013

Majú aj zlatého Jána Pavla II.

Unikátne mozaiky v gréckokatolíckej bazilike v Ľutine

Na najväčšom pútnickom mieste gréckokatolíkov pribudla nová rarita. Baziliku v Ľutine pri Sabino-ve zdobia rozmerné nástenné mozaiky svätcov. Je medzi nimi i nebohý pápež Ján Pavol II., ktorý tunajší chrám povýšil na baziliku minor.

Mozaiky sú z kamienkov rôznych veľkostí, väčšinou z prírodného materiálu. Niektoré sú pozlátené 24-karátovým mozaikovým alebo lístkovým zlatom. Rozmerné podobizne vytvorili umelci z pieskovca, travertínu, mramoru, zo žuly, ale i z riečnych okruhliakov či bridlice. Ďalšiu časť tvorí tavené farebné sklo vo viac ako 800 odtieňoch.

Vytvoril ich kňaz

Obrazy z kameňov znázorňujú niektorých blahoslavených biskupov, ale i biblický výjav svadby v Káne Galilejskej, kde Kristus premenil vodu na víno. Čestné miesto medzi nimi má portrét Jána Pavla II. Práve nebohý pápež vyhlásil chrám v Ľutine za baziliku minor, teda ju povýšil z obyčajného kostola. Zaujímavosťou je, že autorom mozaík je kňaz Kamil Dráb. Ten vymyslel, ako budú vyzerať, pri inštalácii mu pomáhali 20 umelcov. Podobizne svätcov a pápeža v ateliéri nalepili podľa návrhu na sieťku, potom ju preniesli do chrámu a pripevnili na stenu. „Dnešný uponáhľaný človek je už takmer hluchý a slepý k umeniu statických postáv. Sakrálné umenie súčasnosti nutne potrebuje dynamiku,“ vysvetlil kňaz, čo ho viedlo k vytvoreniu mozaiky

Dielo v číslach

- 10 mesiacov trvali prípravy
- 27 dní montovali obrazy v bazilike
- 20 umelcov pracovalo na montáži
- 8 300 hodín odpracovali na diele
- 170 m² je celková plocha mozaiky
- 8,5 tony materiálu použili
- 16 postáv stvárnajú obrazy
- 5 m meria Kristus a Ján Pavol II.
- viac ako 3 metre sú vysoké postavy štyroch mučeníkov
- 1,5 tony lepiacej hmoty použili na vytvorenie mozaiky

INGRID TIMKOVÁ

Plus jeden deň 21/08/2013

Dúhovému Pridu bude konkurovať akcia kresťanov

Je to náhoda alebo zámer? V jeden deň na opačných koncoch republiky sa budú konať dva veľké pochody, ktoré organizujú dvaja rivali - ľudia bojujúci za práva homosexuálov a ochrancovia tradičnej rodiny. V Bratislave sa uskutoční Dúhový Pride a v Košiciach zase Národný pochod za život, obe akcie budú 21. septembra. Za Dúhovým Pridom stoja aktivisti mimovládnych organizácií a pochodom v bratislavských uliciach chcú už štvrtýkrát poukázať na to, že u nás sú stále diskriminovaní ľudia na základe sexuálnej orientácie. Národný pochod za život upriamuje pozornosť na ochranu života pred narodením a podporuje ho katolícka cirkev a kresťanské organizácie. Okrem rôzneho obsahu akcií je tu ešte aj ďalší rozdiel. Kým tá bratislavská vyjde na 10-tisíc eur, druhá akcia bude sponzorov stáť desaťkrát viac. Rovnaký termín podujatia 21. september hodnotia obaja organizátori po svojom. Zástupcovia Dúhového Pridu tvrdia, že ich veľmi neprekvapuje termín, pre ktorý sa rozhodli organizátori kresťanského pochodu. „Čakali, kým zverejníme náš termín, mrzí ma, že takto zbytočne mŕňajú energiu na to, aby pracovali ‚proti niekomu‘, mohli ju radšej využiť pre svoju cieľovú skupinu,“ tvrdí organizátorka Dúhového Pridu Romana Schlesinger. Dodala, že vlastný termín oznamujú pol roka dopredu. Prvý dátum bol pôvodne stanovený na 8. mája, potom ho preložili na jeseň. Marek Michalčík z mimovládneho Fórum života, ktorá pripravuje Národný pochod za život, uvádza, že si je vedomý toho, že v ten deň už jediná veľká akcia je. „My sme mali náš termín známy už koncom minulého roka,“ obhajuje. Sociológ Stanislav Buchta si myslí, že organizátori oboch pochodov sa chcú zviditeľniť. „Ak však nebol rovnaký dátum podujatí náhodný, ale zámerom jednej alebo druhej mimovládnej organizácie, myslím si, že tam ide o ešte zvýšenie demonštrácie svojich aktivít,“ dodáva Buchta.

Národný pochod za život sa organizuje prvý rok a organizáto-

ri to poňali veľkolepo. Objednali si vlak, ktorý bude zväzať účastníkov z celej republiky. V sobotu predpoludním vyrazí z Bratislavy a naspäť pôjde v nedeľu z Košíc po skončení pochodu. Vlak sa zastaví vo viacerých staniách, bude v ňom pripravený sprievodný program. Organizátori očakávajú niekoľko desiatok tisíc účastníkov. Predpokladané náklady pochodu sú okolo stotisíc eur. „Doteraz máme vyzbierané asi jednu tretinu, hlavným iniciátorom je Konferencia biskupov Slovenska,“ tvrdí Michalčík. Organizátori ešte hľadajú sponzorov a očakávajú aj peniaze od účastníkov za lístky na vlak. Dvojsmerná cesta z Bratislavy do Košíc mimoriadnym vlakom vyjde jednu osobu na 35 eur. Rozpočet štvrtého ročníka Dúhový Pride je podľa Schlesinger 10-tisíc eur. Je v tom zahrnuté promo, tlač brožúr a letákov, ozvučenie Hviezdoslavovho námestia, koncert na nábreží, after-párty, honoráre účinkujúcich. „Okrem menších individuálnych príspevkov sú tento rok našimi hlavnými finančnými partnermi zahraničné ambasády, americká, švajčiarska či nórska,“ dodáva. Väčšina interpretov bude vystupovať buď zadarmo, alebo za minimálny honorár. Vystúpi Zuzana Haasová so skupinou, hovorí sa aj o herečke a speváčke Eve Mázikovej. Ďalšie mená, ktoré prídu podporiť pochod, organizátori ešte zverejňovať nechcú.

Rozpočet a náklady na Národný pochod za život vlak z Bratislavy do Košíc 20 000 eur zabezpečenie samotnej akcie 24 000 eur organizačné náklady 7000eur dlhodobá komunikačná kampaň 18 000 eur bezprostredná kampaň (napr. billboardy, letáky) 32 000 eur Celková suma 101000 eur

Dúhový PRIDE 2013 zabezpečenie akcie 10 000 eur (promotivity, tlač brožúr a letákov, ozvučenie Hviezdoslavovho námestia, koncert na nábreží, after-párty, honoráre účinkujúcim)

Zlatica Beňová
Pravda 21/08/2013

Prague Pride 2013

V Prahe vrcholí tretí ročník festivalu sexuálnych menšín Prague Pride 2013. Centrom českej metropoly popoludní prešiel sprievod tisícov ľudí v pestrofarebnom oblečení, nazvaný Pochodom hrdosti a v týchto chvíľach sa zabávajú na koncerte. Podľa organizátorov sa na pochode zúčastnilo dvadsaťtisíc ľudí.“

Boris Kršňák, redaktor: „Pochod hrdosti, ktorý sa krátko po štrnástej hodine začal v centre Prahy, bol rovnako pestrý ako to poznáme zo západoeurópskych metropol. Tak, ako povedali organizátori, pražský festival sexuálnych menšín je aj zábavou v podobe dúhového pochodu, ale ak aktivistickou akciou, ktorá poukazuje na práva menšín, nielen tých sexuálnych, najmä v krajinách, kde ešte nie sú samozrejmosťou, ako napríklad v Rusku. Ale jeden z organizátorov Petr Tomáš vidí ešte aj Slovensko ako krajinu kde to majú sexuálne menšiny ťažšie ako v Českej republike.“

Petr Tomáš, jeden z organizátorov Prague Pride 2013: „Ja myslím, že to majú asi ťažšie ako u nás, ono je to vidieť aj podľa toho ako vyzerá bratislavský Pride, Dúhový pride, ono je to možno do určitej miery tiež dané tým, že predsa len na Slovensku je väčší vplyv cirkvi.“

Boris Kršňák, redaktor: „Aj jedna z účastníčok pochodu Rádiožurnálu povedala, že sa neprišla len zabaviť.“

Účastníčka pochodu: „Tak je to aj formou zábavy, aj formou takého vyjadrenia proste toho kým sme a tak, nemusíme sa za seba hanbiť proste.“

Boris Kršňák, redaktor: „Médiá očakávali s akým transparentom pride na pochod profesor Martin C. Putna, ktorého odmietol menovať prezident Miloš Zeman práve pre jeho prejavy na pochode Prague Pride. Putnov transparent nebol proti prezidentovi, mal všeobecnejšie poslanstvo, ktoré Rádiožurnálu sám povedal.“

Martin C. Putna: „Na transparente stojí – Všetci sme deti Božie.“

Rádio Slovensko, 17/08/2013

Bestseller pápeža Františka ide na dračku

Pápež František napísal bestseller. Predalo sa už dvestotisíc kusov. Prvá encyklika Františka trhá rekordy v predaji. Podľa vatikánskeho nakladateľstva údaj dvestotisíc predaných výtlačkov nezahŕňa predané výtlačky, ktoré majú na svojom konte ďalší autorizovaný vydavateľ diela. Celková predajnosť encykliky s názvom Svetlo viery teda môže byť ešte oveľa vyššia. Pápež František na diele spolupracoval so svojim predchodcom Benediktom XVI.

Rádio VIVA, 22/08/2013

Stará sa o ovečky alebo o penzión?!

TRENČIANSKE TEPLICE - Takto vyzerá skromnosť podľa slovenskej cirkvi! Katolícky kňaz Jozef Bohunický (56) vlastní v Trenčianskych Tepliciach obrovskú nehnuteľnosť, o čom svedčí aj výpis z listu vlastníctva. Vilový dom s obrovskou upravenou záhradou je však zapísaný ako penzión. Podľa odhadu realitného agenta má jeho hacienda hodnotu približne pol milióna eur.

O skromnosti sa pri tomto dome vôbec nedá hovoriť. Ide o stavbu s nádhernou záhradou s veľkosťou 2 791 m². Poloha je lukratívna, dom stojí takmer v centre kúpeľného mesta Trenčianske Teplice. Záhrada je upravená, nechýba garáž, alarm na dome, záhradné jazierko a sochy. Miestnych viac ako dom prekvapuje to, kto ho vlastní. Farár Jozef Bohunický cez týždeň býva v Hornej Strede na skromnej fare. To, že vlastní dom v Tepliciach však nepopiera. „To nie je penzión, to je dom,“ bráni sa. V katastri nehnuteľností je však zapísaný ako penzión. Keď sa Nový Čas chce ísť ubytovať, zastihol v penzióne iba farárovu matku. „Mamina tam býva,

ale načo to chcete riešiť? To tam stojí už trinásť rokov a ešte ste si to doteraz nevšimli? To sú súkromné veci. Nebývam tam sám, bývali tam rodičia. My sme predali dom, nejaké majetky, to je všetko,“ povedal. Konateľ realitnej kancelárie z Prievidze Jozef Poljak povedal, že cena tohto domu sa začína od 350 000 eur. „Prikláňam sa viac k cene až pol milióna eur alebo vyššej,“ potvrdil Poljak. Kňazi, ktorí kážu o živote v skromnosti, však veľa nezaria. Podľa nariadenia vlády z roku 2009 existuje stupnica základných platov duchovných, začínajú na 251 eur, najviac však 662 eur v hrubom.

Jozef Bohunický je podľa výpisu z katastra nehnuteľností majiteľom penziónu.

rozhloha: 2 791 m² druh nehnuteľnosti : penzión zastavaná plocha: 1 040 m² odhad ceny: 350 až 500-tisíc eur

Toto je chalúpka farára Bohunického so záhradkou, garážou, jazierkom či sochami.

Tatiana Fabová
Nový Čas 23/08/2013

Jaskyňa Panny Márie z perníkov

Sladká nádhera. Výtvar, ktorý z perníka postavila Eva Hajdamárová (57) z Levíc, je doslova na zjedenie. Jej perníková jaskynka Panny Márie v Lurdoch sa môže smelo zaradiť medzi cukrárske unikáty.

Levická perníkárka sa tejto záľube venuje tri roky, za ten čas vyrobila niekoľko zaujímavých sladkých výtvarov. Jaskyňa Panny Márie v Lurdoch, kde sa Panna Mária zjavila, patrí zatiaľ medzi jej vrcholné diela. „Robila som ju dva mesiace. Síce som sa jej nevenovala každý deň, no dala mi dosť

zabrat,“ prezradila Eva Hajdamárová. Nádherný medovníkový výtvar má v spodnej časti rozmer 50x 60 cm a výšku 70 cm. „Najťažšie bolo vymyslieť a urobiť klenbu, aby vyzerala ako z kameňa. Na jej podopretie som musela použiť aj dva stĺpiky, ktoré ju pridržávajú. Vytvarovať osobitne som musela i každý kameň vnútorných aj vonkajších stien,“ priznala autorka. Prirodzene, všetko je z perníka. Na nádhernú a unikátnu stavbu Eva Hajdamárová spotrebovala asi 2,5 kg kvetového medu, 3 kg múky a 2 kg

Kto som ja, aby som ho súdil?

Dnes píše Martin Porubjak

Minulý víkend bol v Prahe už „tradičný“ Prague Pride: dúhový sprievod gayov a lesbičiek i mnohých Pražanov, ktorí s nimi sympatizujú. Pestrá slávnosť, na ktorej sa zúčastnil aj americký kongresman David Cicilline a Americká ambasáda v Prahe sa na počesť festivalu zafarbila naružovo. Na čele pestrofarebného sprievodu kráčal aj literárny historik Martin C. Putna, ktorému prezident Miloš Zeman odmietol odovzdať profesorský dekrét. Pre Putnovu sexuálnu orientáciu. Napokon si však Martin C. Putna prevzal profesorský dekrét z rúk ministra školstva. A tak teraz profesor Putna kráčal pražskými ulicami v mene homosexuálnej menšiny s transparentom, na ktorom sa skvel nápis: Všetchni jsme děti boží. Nie som si istý, či to platilo aj pre Zemana. Pestrý sprievod v ešte pestrejších odevoch a kostýmoch a maskách a frízurách a s hudbou a rozličnými rekvizitami sa kľukatil Prahou. A ja som si spomenul na Amsterdam, kde som takú istú pestrofarebnú slávnosť zažil pred niekoľkými rokmi. Vtedy som si nedokázal predstaviť čosi podobné v Bratislave či v Prahe. Napokon sa však už tolerancia k „inakosti“ predsa len pomaly, ale iste udomácňuje aj tu. Na rozdiel od Putinovho Ruska s jeho zákonom proti „propagácii homosexuality“. Časy sa však menia. Dokonca aj v takej tradične konzervatívnej „inštitúcii“, akou je katolícka cirkev. Pápež František sa na spiatocnej ceste z triumfálnych katolíckych Svetových dní mládeže z Brazílie do Ríma vyslovil jasne: cirkev by nemala súdiť veriacich pre sexuálnu orientáciu, a to ani pokiaľ ide o kňazov. Pápež doslova povedal: „Keď je niekto gay a hľadá Boha a má dobrú vôľu, kto som ja, aby som ho súdil?“

SME 22/08/2013

práškového cukru. Na vyšľahaný cukrový bieloč použila 10 vajícok. Výtvar autorka daruje kostolu v Hontianskych Trst'anoch, kde takúto jaskynku majú urobenú na fare.

Eva Hajdamárová je na svoj krásny a unikátny perníkový výtvar hrdá. Každý jeden kameň vnútornej i vonkajšej steny perníkovej jaskyne je urobený osobitne. J. Uhlárik, Nový čas, 12.8.2013